

Н. Печерова,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри адміністративного права, права інтелектуальної власності
та цивільно-правових дисциплін
Київського університету інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична академія»

ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ НЕОРИГІНАЛЬНИХ ОБ'ЄКТІВ ЗГЕНЕРОВАНИХ КОМП'ЮТЕРНОЮ ПРОГРАМОЮ, РОЗПОРЯДЖАННЯ НЕОРИГІНАЛЬНИМИ ОБ'ЄКТАМИ ЗГЕНЕРОВАНИМИ КОМП'ЮТЕРНОЮ ПРОГРАМОЮ НА ПРИКЛАДІ ОКРЕМИХ ВИДІВ ДОГОВОРІВ

Стрімкий розвиток інформаційних технологій, комп'ютерних програм зумовлює виникнення об'єктів права інтелектуальної власності, що створюються не тільки з участю фізичної особи, але й без участі фізичної особи.

Зважаючи на те, що щодо даних комп'ютерних програм існують первинні правоволодільці – автори таких комп'ютерних програм, їхні спадкоємці, а також особи, яким автори чи їх спадкоємці передали (відчужили) майнові права на комп'ютерну програму та правомірні користувачі комп'ютерної програми виникає питання щодо того, які права вони будуть мати щодо неоригінального об'єкту згенерованого комп'ютерною програмою, адже очевидно, що дана категорія об'єктів не може лишатися у просторовому вакуумі без правового регулювання. Проте, першочерговим питанням є розуміння самої правової природи неоригінального об'єкту згенерованого комп'ютерною програмою. Важливим питанням, яке постає є також і комерціалізація таких об'єктів, тобто можливості укладання щодо них визначених законодавцем видів договорів.

На сьогоднішній день в Законі України «Про авторське право

і суміжні права» відсутнє визначення неоригінального об'єкту згенерованого комп'ютерною програмою, розуміння даного об'єкту дається лише через ознаки.

Щодо наукової літератури, дослідженням дотичних до поставленої в статті теми питань займалися, зокрема такі вчені як Капіца Ю.М. в своїй статті: «Тексти, музика, зображення, що створюються штучним інтелектом: до визначення моделі правової охорони» [1], Дубняк М.В. «Проблеми визначення правового режиму об'єктів, створених за допомогою технологій нейромереж» [2] та інші.

Метою даної роботи є формування розуміння неоригінального об'єкту згенерованого комп'ютерною програмою, а також розгляд договірних конструкцій через які можливе здійснення розпоряджання майновими правами щодо такого об'єкту.

Завданням даної роботи є розгляд неоригінального об'єкту згенерованого комп'ютерною програмою через призму ознак, яке дає чинне законодавство, розгляд питання про «відсутність безпосередньої участі фізичної особи у створенні таких об'єктів», розгляд суб'єктів, що отримують май-

нові права на дану категорію об'єктів, зв'язок неоригінального об'єкту згенерованого комп'ютерною програмою з авторським правом та суміжними правами, а також дослідження особливостей розпоряджання майновими правами щодо зазначеного вище об'єкту.

Відповідно до ст. 41 Конституції України проголошується, що «кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності». Згідно зі ст. 54 Конституції України проголошується, що «громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності. Кожний громадянин має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятками, встановленими законом» [3].

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» (далі – Закон) відсутнє визначення неоригінального об'єкту згенерованого комп'ютерною програмою. Натомість зазначена вище стаття дає визначення комп'ютерної програми згідно п. 26 ст. 1 Закону, а також оригінальності твору згідно п. 35 ст. 1 Закону.

Так, як вже було зазначено згідно п. 26 ст. 1 Закону «комп'ютерна програма – набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи в будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером (настільним комп'ютером, ноутбук, смартфоном, ігровою приставкою, смарт-телевізором тощо), які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату, зокрема операційна система, прикладна програма, вира-

жені у вихідному або об'єктному кодах» [4].

«Оригінальністю твору є ознака (критерій), що характеризує твір як результат власної інтелектуальної творчої діяльності автора та відображає творчі рішення, прийняті автором під час створення твору» згідно п. 35 ст. 1 Закону [4].

Відповідно з п. 3, 4 ст. 8 Закону до об'єктів, які не охороняються авторським правом серед переліку об'єктів є два об'єкти права особливого роду, а саме «бази даних, що не є оригінальними, охороняються правом особливого роду (*sui generis*) відповідно до частин четвертої – шостої статті 21 цього Закону, а також неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою (програмами), охороняються правом особливого роду (*sui generis*) відповідно до статті 33 цього Закону» [4].

При цьому зауважимо, що предметом розгляду даної роботи є саме неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою.

В свою чергу вище згаданий Закон містить ст. 33 щодо права особливого роду (*sui generis*) на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою. Так, згідно ч.1 ст. 33 Закону «неоригінальним об'єктом, згенерованим комп'ютерною програмою, є об'єкт, що відрізняється від існуючих подібних об'єктів та утворений у результаті функціонування комп'ютерної програми без безпосередньої участі фізичної особи в утворенні цього об'єкта» [4].

Отже, необхідними умовами, щоб об'єкт згенерований комп'ютерною програмою вважався неоригінальним є те, що даний об'єкт має відрізнятися від існуючих подібних об'єктів, має бути утворений в результаті функціонування комп'ютерної програми, а головне має бути утворений у результаті функціонування комп'ютерної програми без безпосередньої участі фізичної особи в утворенні цього об'єкта.

неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою, що є цілком справедливо, оскільки дані об'єкти не можуть лишатися у просторовому вакуумі з відсутністю щодо них правового регулювання, а також визначення кола суб'єктів.

При цьому, зазначимо, що згідно положень ч.1, ч.2 статті 5 Закону зазначено, що «авторське право становлять особисті немайнові права автора і майнові права суб'єктів авторського права. Первинним суб'єктом авторського права є автор твору. Суб'єктами майнових авторських прав можуть бути також інші фізичні або юридичні особи, до яких перейшли майнові права на твір на підставі правочину або закону»[4].

Особливістю ж неоригінальних об'єктів згенерованих комп'ютерною програмою є те, що відповідно до ч.3 ст. 33 Закону: «У результаті утворення неоригінального об'єкта, згенерованого комп'ютерною програмою, особисті немайнові права не виникають»[4].

Так, відповідно до положень ч.1 ст. 11 Закону «особистими немайновими правами автора є: 1) право вимагати визнання свого авторства шляхом зазначення належним чином імені автора в оригіналі і копіях твору і за будь-якого використання твору, якщо це практично можливо; 2) право забороняти під час будь-якого використання твору згадування свого імені, якщо автор твору бажає залишитися анонімом; 3) право обирати псевдонім, зазначати і вимагати зазначення псевдоніма замість справжнього імені автора в оригіналі і копіях твору і за будь-якого використання твору; 4) право вимагати збереження цілісності твору, протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору, у тому числі супроводження твору ілюстраціями, передмовами, післямовами, коментарями тощо без згоди автора; 5) право надати назву твору або залишити

його без назви; 6) право присвятити твір особі (особам), події або даті» [4].

Згідно із ч. 4 ст. 33 Закону «обсяг майнових прав суб'єкта права особливого роду (sui generis) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, визначається згідно із статтею 12 Закону» [4].

Щодо моменту виникнення право особливого роду (sui generis) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, то таким моментом є «факт генерування цього об'єкта» відповідно до положень ч.5 ст. 33 Закону [4].

Щодо строку чинності права особливого роду (sui generis) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, то такий строк «спливає через 25 років, що обчислюється з 1 січня року, наступного за роком, в якому згенеровано неоригінальний об'єкт» згідно положень ч. 6 ст. 33 Закону [4].

Відповідно до ч.7 ст. 33 Закону «у разі якщо неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, є результатом використання об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, відповідний суб'єкт користується правом особливого роду (sui generis) на такий неоригінальний об'єкт, за умови дотримання ним права суб'єкта (суб'єктів) авторського права або суміжних прав, твір (твори) або об'єкт (об'єкти) суміжних прав якого зазнав (зазнали) використання у процесі генерування такого неоригінального об'єкта» [4]. Таким чином, мова йде про дотримання прав суб'єктів авторського права та суміжних прав, коли створюється згенерований комп'ютерною програмою неоригінальний об'єкт.

Згідно з абзацом 2 ч.7 ст. 33 Закону «у разі якщо неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, є результатом використання іншого охоронюваного неоригінального об'єкта, згенерованого комп'ютерною програмою, відповідний суб'єкт користується правом

відчужено на користь іншої особи в порядку, передбаченому статтею 49 цього Закону» [4].

У зв'язку з аналізом статті 49 Закону вбачається також за доцільне узгодити її зміст в частині назви самої статті, ч. 1, ч. 2 зі ст. 33 Закону та викласти її положення у наступній редакції:

«Стаття 49. Передання (відчуження) майнових прав на об'єкти авторського права, об'єкти суміжних прав, об'єкти права особливого роду за договором.

Суб'єкт авторського права, суміжних прав, права особливого роду може передати (відчужити) свої майнові права на об'єкт авторського права, об'єкт суміжних прав, об'єкти права особливого роду, передбачені відповідно частиною першою статті 12, частиною першою статті 38, частиною першою статті 39, частиною першою статті 40 цього Закону будь-якій іншій особі у повному складі на території всіх держав світу або частково на окремі способи використання на території окремих держав світу, або на всі способи використання на території окремих держав світу. У разі передання (відчуження) майнових прав на об'єкт авторського права, об'єкт суміжних прав, об'єкти права особливого роду частково майнові права в обсязі, не передбаченому у договорі, є такими, що не передані (не відчужені).

Предметом договору про передання (відчуження) майнових прав на об'єкти авторського права, об'єкти суміжних прав, об'єкти права особливого роду не можуть об'єкти і майнові права, яких не існувало на момент укладання договору.

Особа, яка набуває майнові права на об'єкт авторського права, об'єкт суміжних прав, об'єкт права особливого роду, стає суб'єктом майнових прав у межах набутого нею обсягу майнових прав на такий об'єкт протягом визначеного законом строку чинності відповідних майнових прав

на такий об'єкт. Умова договору про передання (відчуження) майнових прав на об'єкти авторського права, об'єкти суміжних прав, об'єкти права особливого роду на інший, ніж передбачено законом строк чинності набутих майнових прав, є нікчемною.

Особа, яка передає (відчужує) майнові права на об'єкт авторського права, об'єкт суміжних прав, об'єкт права особливого роду, зобов'язана надати особі, яка набуває такі права, відомості про наявність ліцензійних, субліцензійних договорів та інших прав і зобов'язань щодо прав, які передаються.

Укладення договору про передання (відчуження) майнових прав на об'єкт авторського права, об'єкти суміжних прав, об'єкти права особливого роду не впливає на чинність ліцензійних, субліцензійних договорів, які було укладено раніше, якщо інше не передбачено відповідним ліцензійним договором».

Згідно зі ч. 10 ст. 33 Закону «вільне використання неоригінального об'єкта, згенерованого комп'ютерною програмою, допускається в порядку, передбаченому статтями 22 – 28 цього Закону» [4].

Відповідно до п. 11 ст. 33 Закону «порушенням права особливого роду (sui generis) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, що дає підстави для захисту таких прав у тому числі в судовому порядку, визнаються дії, передбачені статтею 55 цього Закону, з урахуванням особливостей, встановлених цією статтею» [4].

В контексті запропонованих нових редакцій статей, а саме ст. 50, ст. 49 вважається за доцільне також запропонувати наступну редакцію ст. 48 Закону, а саме п. 2, п. 3, п. 4, п. 5 ч. 1, ч. 2 з метою її узгодження зі ст. 33 Закону, а саме:

«Стаття 48. Розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права, об'єкти суміжних прав, об'єкти права особливого роду

виходячи з положень ч. 2 ст. 33 Закону.

Так, згідно ч. 2 ст. 33 Закону «суб'єктами права особливого роду (*sui generis*) на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою, можуть бути особи, яким з урахуванням вимоги, передбаченої частиною сьомою цієї статті, належать майнові права або які мають ліцензійні повноваження на передбачену частиною першою цієї статті комп'ютерну програму – автори такої комп'ютерної програми, їх спадкоємці, особи, яким автори чи їх спадкоємці передали (відчужили) майнові права на комп'ютерну програму або правомірні користувачі комп'ютерної програми. Договором можуть визначатися умови належності права особливого роду (*sui generis*) на неоригінальні об'єкти, згенеровані відповідними комп'ютерними програмами» [4]. Таким чином, суб'єктами права особливого роду (*sui generis*) на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою будуть автори такої комп'ютерної програми, їх спадкоємці, особи, яким автори чи їх спадкоємці передали (відчужили) майнові права на комп'ютерну програму, а також правомірні користувачі комп'ютерної програми. Очевидно, що суб'єктами отримання права на справедливий винагороду будуть зазначені вище суб'єкти, в тому числі і правомірні користувачі. Тому, вважається за доцільне викласти абзац 2 ч. 1 ст. 48 Закону у наступній редакції: «умови правочинів щодо розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права, об'єкти суміжних прав, об'єкти права особливого роду стосовно передання (відчуження) або надання дозволу на використання (ліцензії) щодо майнового права на справедливий винагороду, передбаченого відповідно частиною третьою статті 12, частиною третьою статті 38, частини третьою статті 40 цього Закону, є нікчемними».

Окремим питанням розгляду, виходячи із зазначених вище положень постає питання щодо можливості правомірного користувача комп'ютерної програми, який стає суб'єктом права особливого роду (*sui generis*) на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою укласти ліцензійні договори. На нашу думку, таке повноваження щодо укладання ліцензійних договорів має автор такої комп'ютерної програми, їх спадкоємці, особи, яким автори чи їх спадкоємці передали (відчужили) майнові права на комп'ютерну програму.

Розглядаючи питання щодо розпорядження майновими правами на об'єкт права особливого роду не представляється можливим обійти питання публічної ліцензії на використання такого об'єкта.

Так, аналізуючи положення ст. 33 Закону відсутні посилання на ст. 51 Закону, натомість в ч. 8 зазначеної статті наявне посилання на ст. 50 Закону, а в ч. 9 наявне посилання на ст. 49 Закону.

Зважаючи, на зазначене вище вважається за доцільне доповнити ч. 8 ст. 33 Закону також посиланням і на ст. 51 Закону та викласти в наступній редакції: «суб'єкт права особливого роду (*sui generis*) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, протягом строку дії права особливого роду (*sui generis*) має виключне право надавати іншим особам дозвіл на використання цього об'єкта будь-якими способами на підставі договору. Дозвіл на використання неоригінального об'єкта, згенерованого комп'ютерною програмою, надається в порядку, передбаченому статтею 50, 51 цього Закону».

Сам же зміст ст. 51 Закону викласти у наступній редакції:

«Стаття 51. Публічна ліцензія на використання об'єкта авторського права, об'єкта суміжних прав, об'єкта права особливого роду.

1. Суб'єкт авторського права, суб'єкт суміжних прав, суб'єкт прав

особливого роду може надати дозвіл на використання об'єкта авторського права, об'єкта суміжних прав, об'єкта права особливого роду будь-якою особою на визначених ним умовах (публічна ліцензія).

Публічна ліцензія видається шляхом оприлюднення її умов разом з наданням можливості дистанційного ознайомлення з відповідним об'єктом авторського права, об'єктом суміжних прав, об'єктом права особливого роду необмеженому колу осіб з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем.

2. Особа, яка використовує об'єкт авторського права, об'єкт суміжних прав, об'єкт права особливого роду зобов'язана дотримуватися визначених суб'єктом авторського права, суб'єктом суміжних прав, суб'єктом прав особливого роду умов, на яких її було видано.

3. Умовами публічної ліцензії може бути передбачено, що така ліцензія є безвідкличною. У такому разі публічна ліцензія діє протягом усього строку чинності майнових авторських прав, майнових суміжних прав, майнових прав особливого роду і може бути достроково припинена лише стосовно особи, яка порушила умови, зазначені у частині другій цієї статті.

4. Публічна ліцензія є невиключною. Виключні та одиничні публічні ліцензії є нікчемними.

5. Публічна ліцензія, в якій не передбачено сплату винагороди за використання об'єкта авторського права, об'єкта суміжних прав, об'єкта права особливого роду або передбачено, що така сплата може здійснюватися ліцензіатом добровільно, на власний розсуд, вважається безоплатною».

Отже, неоригінальним об'єктом згенерованим комп'ютерною програмою є по-перше об'єкт, що відрізняється від існуючих об'єктів, по-друге об'єкт утворений в результаті функціонування комп'ютерної програми без безпосередньої участі фізичної

особи в утворенні цього об'єкта. Особливістю суб'єктного складу, а також тлумаченням щодо створення відповідного об'єкту без безпосередньої участі фізичної особи є те, що зокрема автори комп'ютерної програми як первинні суб'єкти авторського права виступають одночасно і суб'єктами права особливого роду на неоригінальні об'єкти згенеровані комп'ютерною програмою, набуваючи при цьому подвійного статусу. Такого самого статусу набувають спадкоємці, особи, яким автори чи їх спадкоємці передали (відчужили) майнові права на комп'ютерну програму. Подвійний статус відсутній лише щодо правомірних користувачів комп'ютерної програми, вони виступають лише як суб'єкти права особливого роду на неоригінальний об'єкт згенерований комп'ютерною програмою. При цьому щодо даного об'єкту у зв'язку з відсутністю безпосередньої участі фізичної особи не виникають особисті немайнові права. Розпоряджання відповідною категорією об'єктів здійснюється на підставі договору про використання, ліцензійного договору, договору про передання (відчуження) майнових прав, а також публічної ліцензії.

Щодо подальших перспектив з розвитку поставленого у статті питання, а саме особливостей визначення неоригінальних об'єктів згенерованих комп'ютерною програмою, розпоряджання неоригінальними об'єктами згенерованими комп'ютерною програмою вважається перспективним їхній детальний розгляд через призму окремих договорів, зокрема ліцензійного договору, а також договору про передання (відчуження) майнових прав.

У зв'язку із стрімким розвитком інформаційних технологій, в тому числі і різноманітних програм, а саме генерацією такими програмами окремих об'єктів з'явилася необхідність у визначенні правової природи таких об'єктів, ознак, що

виокремлюють такі об'єкти серед об'єктів авторського права і суміжних прав. Варто відмітити, що на сьогодні в Законі України «Про авторське право і суміжні права» відсутнє визначення неоригінального об'єкту згенерованого комп'ютерною програмою. Стаття 33 Закону України «Про авторське право і суміжні права» дає лише ознаки такого об'єкту. Так, виходячи з положень вище зазначеної статті необхідними ознаками є те, що об'єкт має відрізнятися від існуючих подібних об'єктів, має бути утворений у результаті функціонування комп'ютерної програми без безпосередньої участі фізичної особи в утворення цього об'єкта. Тобто, критерій участі фізичної особи у створенні такого об'єкта є визначальним. Відповідно, враховуючи відсутність участі фізичної особи по відношенню до даного об'єкту не будуть виникати особисті немайнові права, а будуть виникати лише майнові права. Щодо так званої відсутності «безпосередньої» участі фізичної особи у створенні цього об'єкта, то для повного розуміння цього словосполучення варто розглядати його крізь призму суб'єктів права особливого роду на такий об'єкт. Так, проаналізувавши положення ч. 2 ст. 33 Закону України «Про авторське право і суміжні права» приходимо до висновку щодо того, що автори комп'ютерної програми як первинні суб'єкти авторського права виступають одночасно і суб'єктами права особливого роду на неоригінальні об'єкти згенеровані комп'ютерною програмою, набуваючи при цьому подвійного статусу. Такого самого статусу набувають спадкоємці, особи, яким автори чи їх спадкоємці передали (відчужили) майнові права на комп'ютерну програму. Подвійний статус відсутній лише щодо правомірних користувачів комп'ю-

терної програми, вони виступають лише як суб'єкти права особливого роду на неоригінальний об'єкт згенерований комп'ютерною програмою. При цьому зауважимо, що об'єкт, створений фізичною особою з застосуванням комп'ютерних технологій не буде визначатися як неоригінальний об'єкт згенерований комп'ютерною програмою згідно положень ч. 1 ст. 33 Закону України «Про авторське право і суміжні права». Враховуючи відсутність фізичної особи у створенні вище зазначених об'єктів розпоряджання майновими правами на такі об'єкти можливе на підставі договору на використання, ліцензійного договору, договору про передання (відчуження) майнових прав, а також публічної ліцензії.

Ключові слова: штучний інтелект, право особливого роду, неоригінальний об'єкт згенерований комп'ютерною програмою, суб'єкти права особливого роду на неоригінальний об'єкт згенерований комп'ютерною програмою, розпоряджання майновими права на об'єкт права особливого роду.

Pecherova N. Peculiarities of defining non-original objects generated by a computer program, disposal of non-original objects generated by a computer program on the example of certain types of contracts

In connection with the rapid development of information technologies, including various programs, namely the generation of individual objects by such programs, the need to determine the legal nature of such objects, features that distinguish such objects from among objects of copyright and related rights. It is worth noting that today the Law of Ukraine "On Copyright and Related Rights" does not contain a definition of a non-original object generated by a computer program. Article 33 of the

Law of Ukraine "On Copyright and Related Rights" gives only signs of such an object. Thus, based on the provisions of the above-mentioned article, the necessary features are that the object must be different from existing similar objects, must be formed as a result of the operation of a computer program without the direct participation of a natural person in the formation of this object. That is, the criterion of the participation of a natural person in the creation of such an object is decisive. Accordingly, given the lack of participation of a natural person in relation to this object, personal non-property rights will not arise, but only property rights will arise. As for the so-called absence of "direct" participation of a natural person in the creation of this object, for a complete understanding of this phrase it is worth considering it through the prism of the subjects of a special kind of right to such an object. Thus, after analyzing the provisions of part 2 of Art. 33 of the Law of Ukraine "On Copyright and Related Rights", we come to the conclusion that the authors of a computer program, as the primary subjects of copyright, act simultaneously as subjects of a special kind of right to non-original objects generated by a computer program, thus acquiring a dual status. The same status is acquired by heirs, persons to whom the authors or their heirs transferred (alienated) the property rights to the computer program. Dual status does not exist only with respect to legitimate users of a computer program, they act only as subjects of a special kind of right to a non-original object generated by a computer program. At the same

time, we note that an object created by a natural person using computer technologies will not be defined as a non-original object generated by a computer program in accordance with the provisions of Part 1 of Art. 33 of the Law of Ukraine "On Copyright and Related Rights". Given the absence of a natural person in the creation of the above-mentioned objects, disposal of property rights to such objects is possible on the basis of a contract for use, a license agreement, an agreement on the transfer (alienation) of property rights, as well as a public license.

Key words: artificial intelligence, the right of a special kind, non-original object generated by a computer program, subjects of the right of a special kind to a non-original object generated by a computer program, disposal of property rights to the object of a special kind of law.

Література

1. Капіца Ю.М. «Тексти, музика, зображення, що створюються штучним інтелектом: до визначення моделі правової охорони» Інформація і право № 1(36)/2021 С. 45-54 URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/7_19.pdf
2. Дубняк М.В. «Проблеми визначення правового режиму об'єктів, створених за допомогою технологій нейромереж» Інформація і право № 4(31)/2019 С. 45-53 URL: file:///C:/Users/Asus/Downloads/Injpr_2019_4_7.pdf
3. Конституція України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 1 грудня 2022 року №2811-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>

